

sp. zn. 24T 100/2001

etc. rozhodnutí nabylo právní moci
dne
OBVODNÍ SOUD PRO PRAHU
se sídlem
Praha 1, Ovocná 17a

ČESKÁ REPUBLIKA

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY		
ÚŘAD DOKUMENTACE A VYŠETŘOVÁNÍ		
ZLOČINŮ KOMUNISMU		
SLUŽBY KRIMINÁLNÍ POLICIE A VYŠETŘOVÁNÍ		
Došlo:	11. IX.	002
Čj.:		
Přílohy:		

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Obvodní soud pro Prahu 7 rozhodl v hlavním líčení konaném dne 20. února 2002 v senátě složeném z předsedy Mgr. Tomáše Hájka a přísedících RNDr. Věry Matějkové a Ing. Jana Vlacha,

t a k t o :

podle § 226 písm.a) tr. řádu se obžalovaný

JUDr. Lubomír Š t r o u g a l ,

nar. 14. 12. 1924 ve Veselí nad Lužnicí, okres Tábor, trvale bytem Praha 6, na adresu
.....

pro skutek spočívající v tom, že :

v době, kdy vykonával funkci ministra vnitra ČSSR, uložil dne 12. 3. 1965 v Praze 7 svým podřízeným pracovníkům sekretariátu JUDr. Jankrlemu, JUDr. Hoďákovi a prvnímu zástupci náčelníka Insekce MV Ing. Honzákovi ve věci podezření z trestných činů vraždy a zneužití moci úřední, jichž se měli dopustit příslušníci STB, z nichž podezřelý pplk. Josef Čech byl ve služebním poměru až do konce měsíce května 1968, vůči poškozeným Petru Konečnému, Františku Novotnému a Ing. Bedřichu Wiesnerovi, nevyhovět žádosti Generální prokuratury ČSSR sp. zn. Prot.Tajné

14/64 o předání výsledku šetření, neprovádět další šetření, věc nechat v klidu a tak zabránil řádnému objasnění společensky závažné trestné činnosti a vyvolal u větší skupiny obyvatel nespokojenost a nedůvěru s činností příslušníků SNB,

kvalifikovaný jako trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm.c), odst. 2 písm.c) tr. zákona z p r o š t ě n í e obžaloby.

O d ů v o d n ě n í :

Obvodní státní zástupkyně pro Prahu 7 podala k zdejšímu soudu obžalobu na obviněného JUDr. Lubomíra Štrougala pro výše popsaný skutek, který kvalifikovala jako trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm.c), odst. 2 písm.c) tr. zákona při použití ustanovení § 5 zákona číslo 198/1993 Sb., o protiprávnosti komunistického režimu a odporu proti němu. Důkazy provedené v přípravném řízení shrnula tak, že obviněný jako hlavní představitel Ministerstva vnitra se neřídil zákonem postupoval v rozporu s ním a jeho přičiněním nebyli včas anebo vůbec potrestáni pachatelé závažné trestné činnosti a jeho počínáním byla vyvolána velká nedůvěra a nespokojenost občanů, zejména z řad lidí, kteří byli postiženi nezákonnostmi s činností tehdejších příslušníků SNB a samotného Ministerstva vnitra. Listinnými důkazy má prokázané, že obviněný po doručení závažného materiálu výsledky šetření orgánům činným v trestním řízení nepředal a dal pokyn k uložení materiálu, což vyplývá z výpovědi svědka Honzáka.

Po provedeném dokazování v hlavním líčení dospěl senát k závěru, že na základě provedených důkazů nelze bezevšých pochybností a s potřebnou mírou jistoty rozhodnout o tom, že se skutek popsaný v obžalobě stal.

Obžalovaný, jak v přípravném řízení, tak u hlavního líčení uvedl, že se zažalovaným jednáním vinen necítí. Ve své podrobné výpovědi se zabýval svým působením na postu ministra vnitra. V předmětné kauze Konečný, Novotný a Wiesner, na kterou si pamatuje jako na tzv. kauzu tří vražd, uvedl, že o této se dozvěděl v prvních měsících roku 1964 od JUDr. Bartušky, generálního prokurátora a to ústně s tím, že se jedná o velice závažný případ, kdy byli odsouzeni pouze pěšáci, ti kteří vykonávali, nikoliv nikdo z Ministerstva vnitra, domluvili, že pošle JUDr. Bartuška dopis, aby věc byla prošetřena Inspekcí Ministra vnitra a on Inspekci uložil provést šetření a vypracovat zprávu. Vzhledem k závažnosti a složitosti případu vypracování zprávy trvalo déle, avšak byl trpělivý. Předložená zpráva neobjasňovala důležité okolnosti případu, s JUDr. Bartuškou měli k ní několik námitek. Na vlastním jednání nebyl objasněn podíl osob s vyšší

úrovní vedení, tyto osoby zpráva neřešila, dalším argumentem bylo, že s generálním prokurátorem považovali usnesení politického byra ÚV KSČ z roku 1953 s rozhodnutím případ nešetřit za absolutně nezákonný příkaz a nikdo ho neměl respektovat, přičemž ho respektovali všichni tři předešlí ministři vnitra působící a tito ministři se dopustili trestného činu, další výtkou bylo, že zpráva neodpovídá na otázku, co lidé podílející se na nezákonnostech v současnosti dělají, kde slouží. S takovouto zprávou nemohl souhlasit, odmítl jí schválit, kdy zpráva vyvíňovala osoby i předešlé ministry. Tento závěr měl on, JUDr. Bartuška a další osoby, s kterými jednal, především první náměstek Kudrna a další náměstek Záruba, kteří ho sami varovali, že se zprávou nemůže souhlasit, po domluvě s JUDr. Bartuškou bylo určeno, že vyšetřování převezme generální prokuratura bez účasti Inspekce Ministra vnitra. K práci inspekce Ministra vnitra měl výhrady, jinak díky osobní provázanosti, kdy Inspekci Ministra vnitra nevěřil, sama Generální prokuratura měla výhrady ke zprávám Inspekce Ministra vnitra, proto se rozhodl, že zpráva IMV nebude odeslána Generální prokuratuře, aby se do toho Inspekce dále nemíchala a tento pokyn směřoval vůči Inspekci, nikoliv vůči Generální prokuratuře, Inspekce nebyla orgán činný v trestním řízení, měla jen prošetřovat, tím, že byla Inspekce vyřachována, mohla Generální prokuratura pokračovat ve vyšetřování, písemný záznam z 12. 6. 1965 bylo souhlasné stanovisko Generální prokuratury. Spis měl tzv. zúřadovat, vyřídit věc s Inspekci, zřejmě náměstek Kudrna, jak to udělal neví, záznam z 12. 3. 1965 nediktoval, nepsal o takto závažných věcech mluvil pouze s náměstkou, záznam je pravý v tom, že obsahuje pokyn nepředávat Generální prokuratuře a nechat věc v klidu, pokud jde o Inspekci je nepravdivý a nepřesný, že není zaznamenáno, že případ přebírá Generální prokuratura, přičemž když Jankrle s Hoďákem záznam diktovali, Ing. Honzákovi ústně sdělili, že věc bude předána Generální prokuratuře, nemůže souhlasit, že by vyvolal nespokojenost větší skupiny obyvatel, dohoda zprávu nezasílat s tím, že se ke zprávě Inspekce vrátí až JUDr. Bartuška ustaví tým, byla učiněna v březnu roku 1965, jednání s generálním prokurátorem bylo ústní, o zprávě jednal s Bartuškou vícekrát osobně i po telefonu, naposledy zřejmě před 12. 3. 1965, výstup směrem k Inspekci Ministra vnitra, výstup jeho rozhodnutí je zanesen právě v záznamu majora Dvořáka, avšak s uvedenou nepřesností, neví, zda ke zprávě Inspekce byly přílohy, je možné, že tam nějaké přílohy byly, ale pro něj byla důležitá zpráva, to že Jankrle s Hoďákem při diktování Ing. Honzákovi sdělili, že věc bude nadále řešena prokuraturou ví z výpovědí Ing. Honzáka, oba byly osobami, které věděly, že věc bude nadále šetřit prokuratura a neví, jak ve směru k inspekci Kudrna spis zúřadoval, on věc vyřídil přímo s generálním prokurátorem a uvedl, že pokud rozhodnutí politického byra ÚV KSČ bylo v rozporu se zákonem, respektoval ho, pokud bylo v rozporu, nerespektoval ho. V dubnu

roku 1965 byl odvolán z funkce ministra vnitra, šlo o odvolání z hodiny na hodinu a co se dělo s případem po odchodu neví, nedovede vysvětlit, proč náměstek Kudrna pak věc nedořešil. Nedovede vysvětlit, proč v dokumentech hlavní vojenské prokuratury se neobjevuje zmínka o pokynech JUDr. Bartušky v této věci.

Svědék Jaroslav Klíma, náměstek Ministra vnitra v předmětné době, uvedl, že s obžalovaným o tomto případě hovořil nejméně dvakrát, nejprve, když společně řešili zajištění objektivního vyšetřování v rámci objasňování, kdy nebyla zajištěna objektivita šetření Inspekcí a podruhé o této věci hovořil s obžalovaným než odešel z funkce, kdy mu s jistým uklidněním řekl, že případ promyslel, že jednal s generálním prokurátorem Bartuškou, vysvětlil mu nedůvěru v Inspekci a sdělil, že případ převzala vyšetřovací skupina Generální prokuratury s tím, že generální prokurátor toto řešení přijal. Šlo o ústní sdělení, rozhovor, žádná písemná forma, žádnou zprávu neviděl, nikdo se na něj z generální prokuratury neobrátil, nevzpomíná si na žádný dopis z generální prokuratury, která by se na něj s tímto obracela, šlo pouze o tento jediný případ, kdy objasnění bylo přeneseno na generální prokuraturu.

Svědék Ing. Václav Honzák uvedl, že pracoval na Inspekci Ministra vnitra od roku 1961 nebo 1962 do roku 1980, pracoval ve funkci zástupce náčelníka Huzlíka, po jeho smrti asi čtvrt roku byl zastupujícím náčelníkem, v té době pracovala komise, která prověřovala podklady podání od občanů a dožádání prokuratury, tuto komisi vedl Otakar Dvořák, byla deseti až patnáctičlenná, byla samostatná a předkládala materiály cestou inspekce, výsledky bylo určité povídání, zpráva, neboť členové komise nebyli vyšetřovatelé, ale operativní pracovníci. Byla předložena vedoucí komise, ten náčelníku Huzlíkovi a dále se většinou zpráva předávala orgánům prokuratury, která měla dále provádět vyšetřování, většinou však prokuratura věci vracela, probíhalo došetření, žádných prověřovaných případů se nedostalo k soudu nebo odsouzen. Jakým způsobem bylo šetření, které nepřevzala prokuratura, ukončeno, si nepamatuje. Dále se svědek vyjádřil k ručně psané kartičce na čl. 40 spisu Inspekce Ministra vnitra. Kartičku psal on, v době, kdy zastupoval náčelníka Huzlíka. Dvořák přinesl tlustospis, který se týkal dvou nebo tří příslušníků Ministerstva vnitra, nečetl ho, celý spis odnesl sekretáři Dvořákovi, aby spis byl předložen ministrowi, co s tím dál. Za čtrnáct dní se spis vrátil s tím, že ministr byl na Generální prokuratuře, případ projednal a vzhledem k tomu, že toto není vyšetřování, dal Generální prokuratuře pokyn, že si bude věc šetřit sama, stanovisko mu bylo tlumočeno sekretáři Jankrem a Hoďákem, sám bez sekretářky napsal toto na papír vložil do spisu a spis vrátil Dvořákovi, spis mu byl vrácen s

tím, že Generální prokuratura spis nepotřebuje, myslí si, že mohlo být zcela běžné, že sekretáři tlumočili rozhodnutí ministra. Na dotaz, proč v záznamu není uveden důvod neprovádět žádná opatření a ponechat věc v klidu, uvedl svědek, že na toto nemůže odpovědět, musel by si vymýšlet, prostě bylo řečeno, že se věc bude, jako jiné případy, řešit prokuratura a spis nebude prokuratuře předkládán. Svědek k tomu, co mu sdělili sekretáři zopakoval, že řekli, že prokuratura si k vlastnímu šetření převeze to, co bude potřebovat, sám spisy nestudoval, Dvořák mu řekl o co jde.

Svědék František Nepeřený zpracovatel zprávy pro doktora Husáka z roku 1969 o činnosti Inspekce v předešlém období uvedl, že v roce 1964 na Inspekci se nezákostmi nezabýval, jako klad JUDr. Štrougalovi přičetl existenci Šlechtovy komise, za dob Štrougala se věci šetřily a při zpracování jím vypracované zprávy se neobjevuje žádný poznatek, že by obžalovaný bránil či zamezil objasňování, nevzpomíná si, že by v té době prováděla nějaké šetření Generální prokuratura.

Svědék RSDr. Jaroslav Šilhavý ve své výpovědi v přípravném řízení se vyjádřil k situaci na Ministerstvu vnitra po nástupu obžalovaného s tím, že se obžalovaný snažil, aby byl dořešen případ pplk. Čecha, pokud jde o stíhání nezákonnosti, svědek se domnívá, že obžalovaný neměl žádné důvody bránit ve vyšetřování, byl nekompromisní.

V hlavním líčení pak byl vyslechnut svědek Karel Kaplan, který na Ministerstvu vnitra nepracoval, z jeho výpovědi vyplývá, že byl pověřen předložením předsednictvu ÚV KSČ návrhu na zrušení usnesení z let 1953 a 1955, kdy iniciativa ke zrušení vzešla ze strany generálního prokurátura, snad doktora Čeřovského a předsedy Nejvyššího soudu. Obecně zápisy a usnesení politického byra ÚV KSČ obdrželi členové tohoto orgánu a jeho výňatky osoby, kterých se závěry týkaly, na nižší složky stranické tyto zápisy nebyly postoupeny, pokud nebylo rozhodováno, že budou rovněž informovány, obdobné záležitosti jako tato, nebyla zařazována ani v bulltenu usnesení orgánu Ústředního výboru a rozhodnutí učiněna politickým byrem ÚV KSČ byla závazná pro všechny stranické funkcionáře. Svědek pak vyjádřil svůj názor, že postup byl zablokován politickým orgánem a aby mohlo být obnoveno řízení trestní, muselo by být odblokováno zrušením takových usnesení, nedovede si takový postup představit, což mu dokládá i to, že i v jiných poměrech byl návrh na zrušení v roce 1968 předložen.

Dále byla v přípravném řízení vyslechnuta celá řada svědků, kteří pracovali, jak na prokuratuře, tak na Ministerstvu vnitra, kdy však tito svědci se s odstupem času mohli vyjádřit k

pozicím, ve které v předmětné době pracovali, či vyjádřit k dalším osobám, které si ze svých míst pamatují, či jejichž jména jim něco říkají. K vlastní věci však z výpovědí svědků, jejichž obsah není výše citovány, nevyplývá pro rozhodování o zažalovaném skutku podstatných okolností.

Osoby, jejichž jména se ve výpovědích slyšených svědků objevují, či osoby z jejichž výpovědí by mohly vyplynout okolnosti podstatné pro daný případ, byly prověřeny a ve spise je založena řada úmrtních listů a evidenčních karet pracovníků Ministerstva vnitra a to včetně JUDr. Jankrleho, JUDr. Hoďáka, Josefa Huzlíka a dalších.

Z listinných důkazů provedených v hlavním líčení soud má za prokázané následující skutečnosti vztahující se k zažalovanému jednání ve svém chronologickém přehledu :

Usnesením ze dne 28. 7. 1953 politický sekretariát ÚV po projednání zprávy konstatuje, že případy Wiesnera a Novotného je třeba uzavřít tak, aby byly soudně stíhány ti orgánové STB, kteří jsou již ve vazbě pro další zločiny a nebyli již soudně stíháni ostatní zúčastnění, avšak pokud pracují dosud v bezpečnosti, byli ze služeb bezpečnosti propouštěni. Usnesením ze dne 21. března 1955 politické byro ÚV KSČ souhlasí s tím, aby proti pplk. SNB Josefu Čechovi, bývalému majorovi Ladislavu Zelenkovi, bývalému orgánu Ministerstva vnitra Kašínovi, majoru SNB Antonínu Liškovi nebylo vedeno trestní řízení pro účast na vraždě Petra Konečného. K těmto zápisům jsou pořípeny i zprávy o případech jednotlivých vražd s popisem událostí a návrhy usnesení.

Ve spise je dále obsažen kádrový rozkaz ministra vnitra ze dne 6. 6. 1963 číslo 392, kterým byla zřízena pracovní skupina při kontrolním a inspekčním odboru Ministerstva vnitra, která ve spolupráci s Generální prokuraturou a Nejvyšším soudem přešetří některé konkrétní případy porušení socialistické zákonnosti v období let 1949 - 1954 a součástí rozkazu je i její kádrové složení (čl. 379-380 spisu).

Z přílohového spisu Generální prokuratury Prot. Taj. 14/1964 vyplývá, že dopisem ze dne 6. 4. 1964 informuje hlavní vojenský prokurátor plukovník doktor Samek generálního prokurátora doktora Bartušku, že hlavní vojenská prokuratura provedla přešetření bývalých orgánů Ministerstva vnitra doktora Štěpána Plačka a Miroslava Picha-Tůmy o přezkoumání rozhodnutí vojenských soudů, kterým byli odsouzeni, přičemž nebyly zjištěny zákonné důvody pro změnu těchto rozhodnutí. Při provádění prověrky shora uvedených věcí bylo však zjištěno, že i další orgánové Ministerstva vnitra se dopustili trestné činnosti, pro kterou však k trestní

odpovědnosti vzati nebyli, je třeba informovat ministra vnitra a požádat o prošetření uvedených případů, aby mohlo dojít k uzavření případu. Dále je obsažen dopis ze dne 10. 4. 1964 adresovaný generálním prokurátorem doktorem Bartuškou ministru vnitra JUDr. Lubomíru Štrougalovi, tento dopis je obsažen v konceptu přílohového spisu Prot.Tajné a v originále ve spisu Inspekce Ministra vnitra č.j. IM-0058/10-64 čl. 26-28. Z dopisu kromě popisu události vyplývá, že generální prokurátor žádá provést prověření písemných materiálů Ministerstva vnitra a žádá, aby byl dán ministrem k tomuto pokyn, jakož i zjištění, kteří orgánové Ministerstva vnitra se zúčastnili porad a upřesnit podíl na celé věci, žádá o výsledku šetření podání zprávy s návrhy na provedení dalších opatření a žádá o urychlené vyřízení. Na čl. 29 spisu Inspekce je ručně psané sdělení náčelníka Huzlíka, že ministr informován a žádá o provedení šetření v rozsahu požadované Generální prokuraturou, záznam, že dne 14. 4. 1964 podepsán Jankrle, následuje sdělení ze dne 16. 4. 1964 zástupcem Dvořákem - příd s tím brzy. Ze spisu Generální prokuratury pak vyplývají urgency ze dne 26. května 1964, kdy se podplukovník doktor Šalda dotazoval náměstka Ministra vnitra plukovníka Klímy s tím, že šetření ve věci nebylo skončeno, shodně tak dotaz byl činěn 31. 7. 1964, kdy bylo sděleno, že uvedený případ dosud není prošetřen. Tímto záznamy z předmětné doby ve spisu Generální prokuratury Protokol Tajné 14/64 končí a následuje až informace pro generálního prokurátora ze dne 21. 3. 1968, která konstatuje celý vývoj situace tohoto případu.

Ve spise Inspekce Ministerstva vnitra dále je založena informace pro soudruha ministra o výsledcích přešetření případu likvidace Novotného a zabití Ing. Weisnera ze dne 11. 12. 1964 - čl. 31-39 přílohového spisu, V této zprávě jsou konstatovány okolnosti jednotlivých případů s tím závěrem, že v některých dokumentech, které jsou určeny k předání Generální prokuratuře jsou rozkryty některé formy a metody státobezpečnostní práce a nebylo by správné v zájmu objektivního posouzení a naprosto spravedlivého rozhodnutí některé z těchto údajů generálnímu prokurátorovi nepostoupit, protože nahrazením dokumentů pouze výpisy by dokumentace ztratila věrohodnot, následuje výčet okolností, které se Inspekce nesnažila zbytečně nerozkrývat. Pod zprávou je podepsán náčelník Inspekce Ministra vnitra podplukovník Josef Huzlík, přílohou této zprávy jsou tři svazky k jednotlivým případům čítající 153, 114 a 128 listů. Následuje ručně psaný záznam na čl. 40 přílohového spisu sepsaný svědkem Honzákem dne 13. 3. 1965, v kterém stojí, že případ byl projednán dne 12. 3. 1965 s Hodákem a Jankrlem u soudruha ministra, jenž byl tlumočen pokyn soudruha ministra Štrougala ve věci případné účasti soudruha Čecha na likvidaci Novotného, Konečného a Weisnera, neprovádět žádné opatření a ponechat věc v klidu, žádné materiály v této věci nepředávat Generální prokuratuře. Následuje

záznam ze dne 13. března 1965 vypracovaný majorem Dvořákem, podle kterého byl zpracovatel téhož dne informován podplukovníkem Honzákem o rozhodnutí ministra vnitra Štrougala neprovádět žádné opatření, věc ponechat v klidu, žádné materiály v této věci nepředávat Generální prokuratuře, podplukovník Honzák zpracovateli uložil věc vésti v komisi Inspekce Ministra vnitra jako vyřízenou a všechny materiály z přešetření uložit jako další již vyřízené přípoady v komisi. Na tomto úředním záznamu na čl. 41 je pak připojena ručně psaná poznámka : potvrzujeme správnost údajů uvedených v záznamu, podepsán Jankrle, Hoďák dne 25. 6. 1968. Další listinné důkazy obsažené ve spise Protokol Tajné14/64 se vztahují k analýzám celé situace z roku 1968, ať již citovaná ze dne 21. 3. 1968, tak informace pro vojenského prokurátora ze dne 29. 4. 1968.

Ze záznamu zasedání předsednictva KSČ z 21. a 22. května 1968 vyplývá, že předsednictvo ÚV KSČ se usneslo za prvé zrušit pod číslem 2 usnesení politického sekretariátu ÚV KSČ z 28. 7. 1953 a za druhé zrušit usnesení politického byra ÚV KSČ z 21. 3. 1955, kdy pod bodem 7. byl předkladatelem svědek Kaplan.

Z přílohového spisu Vyššího vojenského soudu v Příbrami sp. zn. T 5/68 vyplývá, že dne 22. 5. 1968 bylo zahájeno trestní stíhání vůči konkrétním osobám a to Miroslavu Pich Tůmovi, Josefu Čechovi, Ladislavu Zelenkovi, Dr. Bohuslavu Šedivému, Antonínu Leškovi, Bořivoji Vávrovi a Josefu Volfovi, kteří byli 23. 5. zadrženi. vzeti do vazby a po rozsáhlém dokazování bylo rozhodnuto tak, že trestní stíhání obžalovaných Čecha, Zelenky, Šedivého, Lišky, Vávry, Vólfa bylo podle § 223 odst. 1 tr. řádu z důvodu § 11 odst. 1 písm.b) tr. řádu zastaveno, neboť trestní stíhání bylo promlčeno a obžalovaný Miroslav Pich Tůma byl uznán viným trestným činem vraždy podle § 10 odst. 1 písm.a) tr. zákona k § 219 tr. zákona, přičemž trest nebyl uložen.

Dále byly k důkazu čteny zápisy ze zasedání ÚV KSČ k personálním změnám týkajících se obžalovaného JUDr. Štrougala, dále osobní spis majora Josefa Čecha, přílohový spis Úřadu pro dokumentaci a vyšetřování ÚDV 96/Vvk-95, jakož i spis Vyššího vojenského soudu v Příbrami T 5/68.

Je nepochybné, že k řádnému objasnění celé věci nepochybně nepřispěla doba, která od jednání uplynula, kdy řada klíčových svědků se současné doby nedožila, výpovědi řady svědků nejsou pro dokazování přínostné a je těžko odlišit, zda se na předmětnou událost nepamatují, či vypovídají účelově, zkresleně, viz například svědka doktora Samka, který uváděl, že pracoval na civilním úseku Generální prokuratury, avšak z přílohových spisů je zřejmé, že s předmětnými případy se seznámil a podával zprávu pro hlavního vojenského prokurátora. Dále při hodnocení důkazů se

soud řídil zásadou, že je nutno vycházet z důkazů provedených u hlavního líčení a nelze vycházet z hodnocení celé situace, či analýz tak, jak jsou obsaženy v přílohových spisech, zejména pak ve spise Generální prokuratury Protokol Tajné, nadtož pak hodnotících zpráv obsažených v přílohovém spisu vedeném Úřadem pro dokumentaci a vyšetřování, kdy se jedná o hodnocení situace jinou osobou, na základě dalších okolností před soudem neprovedených.

Rovněž se soud při hodnocení provedených důkazů snažil hodnotit především důkazy vztahující k vlastnímu jednání popsanému v obžalobě, nikoliv k okolnostem předcházejícím tomuto jednání, předcházejícím působení obžalovaného na Ministerstvu vnitra, či odvolání z funkce Ministra vnitra, tedy otázku, co měl a mohl dělat po svém odvolání.

Na základě těchto prvotních předpokladů se pak senát zabýval jednak otázkou, zda se tedy obžalovaný jednání dopustil popsaného a současně s touto otázkou i otázkou právní kvalifikace, jenž je určující pro přípustnost trestního stíhání, tedy, zda trestní stíhání není nepřipustné z hlediska promlčení.

Jednání je kvalifikováno podle § 158 odst. 1 písm. c), odst. 2 písm. c) tr. zákona, tedy, že obžalovaný jako veřejný činitel v úmyslu způsobit jinému škodu anebo opatřit jinému neoprávněný prospěch, nesplnil povinnost vyplývající z jeho pravomoci a způsobil tímto činem jiný zvláště závažný následek, tedy kvalifikačním momentem pro kvalifikovanou skutkovou podstatu odstavce druhého je způsobení zvláště závažného následku, který je spatřován v zabránění řádného objasnění společensky závažné trestné činnosti a vyvolání u větší skupiny obyvatel nespokojenost a nedůvěry s činností příslušníků STB. Pokud jde o vyvolání nespokojenosti u větší skupiny obyvatelů soud tuto okolnost nemá za prokázanou žádným provedeným důkazem. Je nutno konstatovat, že veškerá korespondence čtená k důkazům v rámci jednotlivých součástí Generální prokuratury, jakož i mezi Generální prokuraturou a Ministerstvem vnitra, respektive Ministerstvem vnitra a Inspekcí byla v režimu utajení, v režimu přísně tajné, tudíž okruh osob, které měly přístup k těmto dokumentům a informacím o stavu vyšetřování byl minimální, rovněž tak veškerá rozhodnutí činěná politickým byrem ÚV KSČ k zamezení trestního stíhání z doby předešlé, respektive záznamy byly v režimu přísně tajné a jak bylo konstatováno výpisy z těchto usnesení byla postupována pouze osobám, které je měly provádět, a tudíž tento okruh osob nemohl být ani v řadách členů komunistické strany, či úředních orgánů komunistické strany, kdy rozhodnutí z této oblasti nebyla ani uveřejněna v informačním bulletinu. Dle názoru soudu není prokázána a ani neexistovala široká skupina obyvatel, která by se o postoj státních a stranických orgánů k

řádnému objasnění události z roku 1948 - 1949 dozvěděla.

Široká veřejnost o skutečném pozadí smrti poškozeného Konečného, Novotného a Ing. Weisnera nebyla informována a být ani nemohla, kdy není bez zajímavosti, že ve zprávě ze dne 21. května 1968, která provázela návrh usnesení na zrušení usnesení politického byra z roku 1953 a 1955 předkladané J. Machátem se konstatuje, že urychlené rozhodnutí a zrušení citovaných usnesení vyžaduje i skutečnost, že likvidace Františka Novotného byla publikována v denním tisku 18. 5. 1968. Tudíž v předešlé době veřejnost informována nebyla a v okamžiku kdy byla, toto se stalo též podnětem k činnosti prokuratury.

Druhou okolností je, že obžalovaný svým jednáním zabránil řádnému objasnění. Zde soud vycházel především z toho, že Inspekce Ministra vnitra prováděla šetření, neprováděla úkony podle trestního řádu, neporovávala vyhledávání podle ustanovení § 168 tr. řádu v původním znění (vyhledávání se týkalo jiných trestných činů). Inspekce Ministra vnitra tedy nebyla orgánem činným v trestním řízení, potažmo pak ministr vnitra. Odpovědnost za stíhání trestných činů ze zákona vyplývá pro prokurátora § 14 písm.a) zákona číslo 65/56 Sbírky o prokuratuře, podle kterého prokurátoři dbají, aby všechny trestné činy a přestupky o nichž přísluší rozhodovat soudům, byly zjištěny a podle ustanovení trestního řádu stíhají osoby, které je spáchaly, podle § 2 odst. 3 tohoto zákona prokurátoři vykonávají svojí funkci nezávisle na jakýchkoliv místních orgánech a jsou podřízeny pouze Generálnímu prokurátorovi podle odstavce 2 tohoto § 2 generální prokurátor plní své úkoly buť sám, nebo prostřednictvím podřízených prokurátorů a jsou mu podřízeny též vyšetřovatelé, (odstavec 4). V dané věci je nepochybné, že orgány prokuratury, ať již hlavní vojenská prokuratura, či generální prokurátor minimálně v době, kdy hlavní vojenský prokurátor informoval generálního prokurátora o tom, že na protiprávním jednání se dopustili další orgánové Ministerstva vnitra, vojenská prokuratura a generální prokurátor zůstal nečinným, neprováděl úkony podle trestního řádu, jde o dobu minimální, neboť jednání dalších osob vůči poškozeným jmenovaným je zadokumentováno i ve zprávách, které byly předkládány v roce 1953 a 1955. Generální prokurátor a jemu podřízení prokurátoři z Generální prokuratury měli za povinnost konat sami podle ustanovení trestního řádu. Inspekce Ministra vnitra nebyla orgánem činným v trestním řízení, prováděla pouze šetření. Soud má zato, že kvalifikovanou skutkovou podstatu - způsobení následků zamezením objasnění, lze použít u osoby mající procesní vliv na další trestní stíhání, ať již na zahájení pokračování v něm, či meritorní rozhodnutí věci - tedy osoby, která může svým jednáním trestní stíhání ovlivnit rozhodnutím jako orgán činný v trestním řízení, mající možnosti dané mu trestním řádem, což v daném případě obžalovaný nebyl. Nečinnost Generální prokuratury je pak dle názoru soudu evidentní z toho, že zaslání

dopisu Ministru vnitra dne 8. 4. 1964 následovaly pouhé dva dotazy na stav z 26. 5. a 31. 7. 1964 a následuje téměř doba čtyř let, kdy věc ze strany Generální prokuratury nebyla vůbec sledována. Rovněž je třeba poukázat na zmiňovanou závaznost usnesení politického byra ÚV KSČ, kdy na jednu stranu svědek Kaplan uváděl, že si nedovede představit trestní stíhání bez zrušení těchto usnesení, čemuž dosvědčuje i skutečnost, že za změny společenskopolitické situace roku 1967-1968 byl politickému byru ÚV KSČ předložen návrh na zrušení předmětných dvou usnesení, tak aby mohlo být trestní stíhání vůbec umožněno orgánům činným v trestním řízení, na druhou stranu však lze vzít v úvahu, že usnesení byla zrušena na zasedání konaném dne 21. respektive 22. 5. 1968, přičemž usnesení o zahájení trestního stíhání a stíhání konkrétních osob je ze dne 22. 5. 1968 vydané vyšším vojenským prokurátorem v Příbrami 2VV 9/68, kdy nepochybně před zahájením trestního stíhání konkrétní osoby muselo probíhat shromažďování důkazů umožňujících zahájení trestního stíhání, nepochybně musel předcházet příkaz vyššímu vojenskému prokurátorovi v Příbrami s ohledem na hierarchické uspořádání prokuratury a tudíž je zřejmé, že prokuratura mohla a prováděla vlastní šetření ještě před zrušením předmětných usnesení.

Rovněž je nutno poukázat při úvaze o naplnění subjektivní stránky trestného činu na skutečnost, že obžalovaný, poté co mu byl doručen dopis generálního prokurátora ze dne 8. 4. 1964 nařídil náčelníku Inspekce Huzlíkovi provedení šetření v rozsahu požadovaném Generální prokuraturou a to dne 16. 4. 1964 (viz citovaná kartička se záznamem tajemníka Jankrleho).

Z výše naznačených důvodů má soud zato, že nebyly prokázány okolnosti podmiňující použití kvalifikované skutkové podstaty a jednání obžalovaného může být kvalifikováno pouze toliko podle § 158 odst. 1 písm.c) tr. zákona. Za toto jednání pak stanovuje trestní zákon trest odnětí svobody v trvání šesti měsíců až tří let, nebo trest zákazu činnosti. Podle ustanovení § 67 odst. 1 písm.c) tr. řádu trestnost činu zaniká uplynutím promlčení doby, jenž činí pět let, čini-li horní hranice trestní sazby odnětí svobody nejmeně tři léta. Při aplikaci § 5 zákona číslo 198/1993 Sbírky o protiprávnosti komunistického režimu a odporu proti němu, který deklaruje, že do promlčecí doby trestných činů se nezapočítává doba od 25. 2. 1948 do 29. prosince 1989, dále nález Ústavního soudu vyhlášený pod číslem 14/94 Sbírky, který konstatuje, že nemohly běžet promlčecí doby, ačkoliv běžet mohly. Je tedy zřejmé, že promlčecí doba začala běžet po 29. 12. 1989 a skončila 30. prosince 1994. Obžalovanému bylo sděleno obvinění dne 11. 12. 1999 a nejsou shledány žádné okolnosti uvedené v § 67 odst. 2, respektive 3 tr. zákona. Z tohoto pohledu má soud jednání při této právní kvalifikaci za promlčené a trestní

stíhání ve smyslu § 11 odst. 1 písm.b) tr. řádu za nepřípustné. (při právní kvalifikaci uvedené v obžalobě a uvedené ve sdělení obvinění pak připadá v úvahu aplikace desetileté promlčení doby, přičemž sdělením obvinění 11. 12. 1999 se promlčení trestního stíhání přerušilo).

Soud však dále ve smyslu zásady § 2 odst. 5 tr. řádu dále postupoval tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, též zhodnotil provedené důkazy i v tom směru zda se obžalovaný jednání dopustil při jiné právní kvalifikaci, či zda se skutek stal a dospěl k závěru, jak již bylo zpočátku odůvodněno, že s potřebnou mírou jistoty bez pochybností není prokázáno, že se skutek v obžalobě stal, přičemž bylo za použití zásady in dubio pro reo použito ustanovení § 226 pís.a) tr. řádu, tedy důvodu zproštění obžaloby pro obžalovaného nejvýhodnější (viz rozhodnutí R37/89).

Potřebnou míru jistoty soud z provedených důkazů, vztahujících se k příkazu obžalovaného, nenašel. Z přímých důkazů je zde výpověď obžalovaného a výpověď slyšených svědků Klímy a Ing. Honzáka. Oba tito svědci výpověď obžalovaného potvrzují, potvrzují okolnost, že obžalovaný domluvil s generálním prokurátorem, byť ústně, že bude věc dále šetřit Generální prokuratura jako orgán činný v trestním řízení. Především výpověď svědka Ing. Honzáka tak, jak se tento svědek s jistotou vyjadřoval u hlavního líčení, je výpovědí jediné osoby, která se mohla vyjádřit ke vzniku předmětné kartičky - zapsání předaného pokynu kancléři. Tyto výpovědi jsou shodné a jednoznačné. Proti těmto výpovědím obžalovaného a jediným dvěma žijícím svědků stojí listinné důkazy, důkazy, které tvoří určitý řetězec okolností, skutečností, které lze interpretovat i různými způsoby, avšak dle názoru senátu jednak netvoří uzavřený řetězec a jednak nejsou takovými důkazy, které by právě výpovědi svědecké vyvrátily. Za tyto nepřímé důkazy - soud považuje několik následujících skutečností :

1.) obsah předmětného lístku je z jazykového hlediska jednoznačný - neprovádět opatření, žádné materiály nepředávat Generální prokuratuře,

2.) svědek Ing. Honzák nedovedl vysvětlit, proč na tomto lístku není zaznamenán důvod takového rozhodnutí ministra vnitra, rozhodnutí závažného, zejména pak z pohledu pracovníka Ministerstva vnitra, který přejímá určitý pokyn od svého nadřízeného, byť mu tento důvod měl být kancléři sdělen.

Třetí okolností je skutečnost, že svědek Klíma ve své výpovědi uvedl, že neví o jiném případě, který by byl tímto obdobným způsobem předáván prošetřování Generální prokuratuře, za

čtvrté neexistuje žádný důkaz svědčící o domluvě generálního prokurátora a ministra vnitra, záznam ve spise Protokol Tajné, avšak je nutno poukázat na skutečnost, že nebyly dohledány dozorové spisy Generální prokuratury, či Vyšší vojenské prokuratury vztahující se k předešlému prošetřování trestné činnosti Miroslava Picha-Tůmy a Plačka. Za další je i skutečnost, že generální prokurátor Bartuška při své svědecké výpovědi v rámci trestního stíhání před Vyšším vojenským soudem v Příbrami o žádné takovéto dohodě s ministrem vnitra se nezmiňuje. Dále soud považuje za důležitou skutečnost, že k citované zprávě, která je obsažena v přílohovém spisu, byly přílohy čítající několika set stran, které rovněž nebyly Generální prokuratuře postoupeny, ač měla provádět šetření a je nepochybné, že přestože šlo o prověřování skutečností, výsledky osob a šetření jako podklady bez procesní povahy, mohly mít pro další šetření prokuratury vlivu. Otázkou je rovněž, že přestože věc byla dořešena generálním prokurátorem, byť ústní formou, kromě zmíněného jednoznačného lístku nevyplyvá jiné, či vůbec nějaké stanovisko, závěr, směřující vůči Inspekci Ministra vnitra, než který je na předmětném lístku, respektive úředním záznamu Dvořáka. Nelze rovněž přehlédnout, že přílohové spisy - tři svazky byly uloženy na Ministerstvu vnitra (viz korespondence při dohledávání spisu a žádost předsedy soudu Vyššího vojenského soudu v Příbrami a zapůjčení těchto spisů k soudnímu jednání). V neposlední řadě nelze nepoukázat na závěr uvedených v předmětné zprávě pro ministra vnitra, kdy se konstatuje, že by nebylo správně věc nepředkládat generální prokuratuře, byť s určitými výhradami vyloučení určitých skutečností. Tímto způsobem soud zhodnotil důkazy svědčící v neprospěch obžalovaného jednotlivě, ve svém celkovém souhrnu pak provedené důkazy nemohly vést senát k jednoznačnému závěru, že se skutek spočívající v uložení svým podřízeným neprovádět další šetření, věc nechat v klidu. Na jedné straně zde stojí výpověď obžalovaného a dvou žijících svědků o tom, že měla existovat dohoda obžalovaného s generálním prokurátorem o převzetí vyšetřování generální prokuraturou bez součinnosti či vlivu Inspekce Ministra vnitra, kdy důvod takovéto dohody byl objasněn a postup se jeví logicky z pohledu pravomocí a zákonných povinností prokuratury jako orgánů činného v trestním řízení. Proti těmto výpovědím stojí důkazy, které ve svém souhrnu nejsou sto s potřebnou mírou jistoty vyvrátit tuto obhajobu, byť se může jednat o konstrukci navazující na osoby, které již tyto tvrzené skutečnosti potvrdit nemohou. .

Senát tedy uzavřel své hodnocení tak, že bezevšich pochybností nelze vyvrátit obžalobu a existuje-li určitá míra pochybností nutno postupovat ve prospěch obžalovaného a to z důvodu zproštění nejvýhodnějšího.

Lze rovněž konstatovat v obecnějším závěru, že existuje důvodné podezření, že se skutek tak stal, kdy skutečně nelze

přehlédnout "způsob vládnutí", kdy tento termín použil sám obžalovaný, kdy nelze přehlédnout současné hodnocení generálního prokurátora a představy tohoto generálního prokurátora o zákonnosti tak, jak tyto uvedl ve výpovědi před Vyším vojenským soudem v Příbrami, nelze přehlédnout postavení Ministra vnitra jako přímého nadřízeného všech příslušníků Sboru národní bezpečnosti (viz zákon o SNB), avšak soud musí rozhodovat s mírou nezbytné jistoty na základě důkazů provedených před soudem a vše ostatní je rovina historická a morální.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku je možno podat odvolání do osmi dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení k Městskému soudu v Praze prostřednictvím soudu zdejšího. Tohoto práva se nemohou domoci osoby, které se jej výslovně vzdaly. Odvolání musí být odůvodněno tak, aby z něj bylo patrné, které výroky rozsudku jsou napadány a které vady jsou vytýkány. Nebude-li takto odvolání odůvodněno může být odvolacím soudem odmítnuto.

V Praze dne 20. 2. 2002

Mgr. Tomáš H á j e k
předseda senátu

za správnost vyhotovení : Tovarová

